

*Akademie výtvarných umění v Praze
Škola architektury Miroslava Šíka*

TEORETICKÁ ČÁST DIPLOMNÍ PRÁCE

STRAHOVSKÝ BASTION

Bc. Anna Svobodová

vedoucí práce Prof. Miroslav Šík ETH
Arch.BSA SIA Dr.h.c.

oponent Ing. arch. Michal Kuzemenský

2018/2019

Společným tématem diplomních projektů na ŠA AVU je Město a sport. Téma vzešlo ze společného konsenzu především studentů a za souhlasu profesora ŠA AVU Miroslava Šíka.

Ačkoliv je zvykem na Akademii spracovávat diplomní práci celý akademický rok, tak tématu Město a sport byl vyhrazen pouze letní semestr. Semestr zimní byl věnován zadání bytového domu ve Vršovicích.

Dále se v textu věnuji pouze tématu druhému, Město a sport.

Sportoviště, které zpracovávám, jsou tenisové kurty ležící na bastionu původního Pražského opevnění za Strahovským klášterem. Od bývalé Říšské brány, až po nejvyšší terasu s kurty.

Na hradbě se nachází sedm tenisových kurtů rozestých po bastionu. V bezprostřední blízkosti hradby, téměř hradby se dotýkající, stojí gymnastická hala, patřící SK Hradčany, která v současnosti narůstá o další sportovní halu. Na nejvyšší terase bastionu, jsou tři kurty spravované Sokolem Hradčany.

Jak se postavit vůči právě probíhající výstavbě rozšíření SK Hradčany? Má smysl předstírat, že stavba neprobíhá a navrhovat vlastní verzi rozšíření klubu, potažmo současnou halu zrekonstruovat? Jaký vztah má gymnastická hala s bastionem a hřišti na něm. Jak vypadá okolí bastionu a jak se užívá?

Postupem času a vcítěním se do místa, nacházením jeho kvalit, se předmětem mého bádání nestalo sportoviště venkovní, ani sportovní budova, ale opevnění samo. Zamýšlím se nad průchodností a propojením mezi terasami.

Sportovní halo SK Hradčany nechávám, jak je. Mým původně vágně definovaným územím, to jest celý areál kurtů se sportovní halou, redukuji na perimetr vytyčený hradbou.

Z hradby přetéká zeleň, jako pěna od piva přetéká přes sklenici. Stromy rostou na hradbě i v její bezprostřední blízkosti. Tato zelená překypující pěna od piva je kvalitou. Je nutno ji zachovat!

Nenavrhují sportoviště, ale CESTU PO BASTIONU.

K hradbě, jež byla vybudována lidskou rukou, přistupuji jako k přírodnímu materiálu, jako k nerostu, jako ke kusu skály. A tak VYKRAJUJI! Vykrajuji do zdí průchody, schodiště. HLOUBÍM!

Hlobím do hradby průchody na vyšší a vyšší terasu bastionu. OČIŠŤUJI! Očišťuji hradbu, uklízím boudy, budky a nánosy ... Vzniká tak cesta a propojení. CESTA tak je série děr, průchodů, bran, schodišť.

Kudy kam?

Od úpatí bývalé Říšské brány, bastionem, kolem hřiště, skze hradbu na Petřín?
Prosmýknout se kolem kamene podpírajícím klenbu s hradbou, kolem hřiště k dlouhému domu, až na vyhlídku k druhému kameni?

PROHLUBNĚ, DÍRY, CESTY, VYHLÍDKY..

KLENBA PODEPŘENÁ KAMENEM

Kámen podpírá masu cihel, hradbu, a vytváří průchod bastionem, mezi dvěma terasami, mezi dvěma hřišti.

SCHODY HRADBOU

Asi nejinvazivnější zásah do masy opevnění je schošťový průchod na nejvyšší terasu hradby s tenisovými kurty.

Říšská brána byla zbořena a zbyla pouze levá zeď jejího průjezdu. Niky ve zdi využívám. Probourávám navrhují arkádu, z které vedou schody jež mě dovedou na bastion. V arkádě je pítka, a okno ve tvaru trojuhelníku.

TROJUHELNÍK

Trojuhelník jako balkon na plac před nejnižší terasou. Z plácku se stává součást ulice, veřejné prostranství, které doléhá až ke zdem hradby

DŮM VE ZDI A JEHO STŘECHA

Dům se tváří jako zeď bastionu. Vrstvím další zeď na zdi již existující. V domě je zázemí pro tenisty, tedy šatny, sprchy, záchody, malá tělocvična a klub, čili malá restaurace, kde se mohou sokolové občerstvit, zároveň počkat na hru. Posilnit se mohou i ti, kteří si vyšli od Hradčan, či z Malovanky, přes hradbu na Petřín. Střecha domu ve zdi, je současně pokračování kýžené cesty, která pokračuje dál srz zeď bastionu na Zahradu, či dál na Petřín. Střecha je vyhlídkou a předělem. Předělem mezi Hradčanama a nově vystavěným městem, mezi starou a novou Prahou.

Než byly hradby strženy počínaje roku 1866, sloužily více než pro účely obrany účelům rekreace. Hradby byly promenádou. Obyvatelé tak mohli shlížet ke svému městu a kochat se jeho krásou. Ačkoliv krásu Prahy s jejími výhledy určuje už tak její morfologie, taková promenáda po hřebeni hradby musela celkový dojem ještě umocňovat.

Obnovuji, aspoň na chvíli, tuto propenda a nechávám zažít, již zbořené.

SCHODY ZE STŘECHY NA NEJVVYŠŠÍ

Lávka visí za lana jež jsou zavěšena na hradbu a kotvena do hradní římsy. Plynule se dostávám na ulici Strahovská dále na petřín.

ZAHRADA

Na nejvyšší terase bastionu se nachází divoká příroda. Zahrada. Nechávám ji ve své dlvokosti, pouze ji zpřístupňuji schodštěm. Na úplně nejvyšší stěně bastionu, tam co je průchod ve zdi ze střechy domu na schodiště, je také kámen. Niní ale leží. Není stlačen tíhou zdi, nic nedrží.

KÁMEN, SOCHA, NA VÝBĚŽKU ZDI, TAM CO BYLA ŘÍŠSKÁ BRÁNA

Kámen jako socha. Stojí. Jeden den v návrhu je, druhý den už je zas pryč. Jednou se mi zdá být kýčem. Potřebuji ale, aby všichni věděli, že jsem to místo našla, a že jsme v něm objevila sokl na sochu.